

HRVATSKI SABOR

50

Na temelju članka 88. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O POTVRĐIVANJU FAKULTATIVNOG PROTOKOLA UZ KONVENCIJU O PRAVIMA DJETETA GLEDE UKLJUČIVANJA DJECE U ORUŽANE SUKOB

Proglašavam Zakon o potvrđivanju Fakultativnog protokola uz Konvenciju o pravima djeteta glede uključivanja djece u oružane sukobe, koji je donio Hrvatski sabor na sjednici 21. ožujka 2002.

Broj: 01-081-02-1324/2
Zagreb, 26. ožujka 2002.

Predsjednik
Republike Hrvatske
Stjepan Mesić, v. r.

ZAKON

O POTVRĐIVANJU FAKULTATIVNOG PROTOKOLA UZ KONVENCIJU O PRAVIMA DJETETA GLEDE UKLJUČIVANJA DJECE U ORUŽANE SUKOBE

Članak 1.

Potvrđuje se Fakultativni protokol uz Konvenciju o pravima djeteta glede uključivanja djece u oružane sukobe usvojen i otvoren za potpisivanje 25. svibnja 2000., u izvorniku na arapskom, kineskom, engleskom, francuskom, ruskom i španjolskom jeziku.

Članak 2.

Tekst Protokola iz članka 1. ovoga Zakona u izvorniku na engleskom jeziku i u prijevodu na hrvatski jezik glasi:

OPTIONAL PROTOCOL TO THE CONVENTION ON THE RIGHTS OF THE CHILD ON
THE INVOLVEMENT OF CHILDREN IN ARMED CONFLICT

The States Parties to the present Protocol,

Encouraged by the overwhelming support for the Convention on the Rights of the Child, demonstrating the widespread commitment that exists to strive for the promotion and protection of the rights of the child,

Reaffirming that the rights of children require special protection, and calling for continuous improvement of the situation of children without distinction, as well as for their development and education in conditions of peace and security,

Disturbed by the harmful and widespread impact of armed conflict on children and the long-term consequences this has for durable peace, security and development,

Condemning the targeting of children in situations of armed conflict and direct attacks on objects protected under international law, including places generally having a significant presence of children, such as schools and hospitals,

Noting the adoption of the Statute of the International Criminal Court and, in particular, its inclusion as a war crime of conscripting or enlisting children under the age of 15 years or using them to participate actively in hostilities in both international and non-international armed conflicts,

Considering, therefore, that to strengthen further the implementation of rights recognized in the Convention on the Rights of the Child there is a need to increase the protection of children from involvement in armed conflict,

Noting that article 1 of the Convention on the Rights of the Child specifies that, for the purposes of that Convention, a child means every human being below the age of 18 years unless, under the law applicable to the child, majority is attained earlier,

Convinced that an optional protocol to the Convention raising the age of possible recruitment of persons into armed forces and their participation in hostilities will contribute effectively to the implementation of the principle that the best interests of the child are to be a primary consideration in all actions concerning children,

Noting that the twenty-sixth international Conference of the Red Cross and Red Crescent in December 1995 recommended, inter alia, that parties to conflict take every feasible step to ensure that children under the age of 18 years do not take part in hostilities,

Welcoming the unanimous adoption, in June 1999, of International Labour Organization Convention No. 182 on the Prohibition and Immediate action for the Elimination of the Worst Forms of Child Labour, which prohibits, inter alia, forced or compulsory recruitment of children for use in armed conflict,

Condemning with the gravest concern the recruitment, training and use within and across national borders of children in hostilities by armed groups distinct from the armed forces of a State, and recognizing the responsibility of those who recruit, train and use children in this regard,

Recalling the obligation of each party to an armed conflict to abide by the provisions of international humanitarian law,

Stressing that this Protocol is without prejudice to the purposes and principles contained in the Charter of the United Nations, including Article 51, and relevant norms of humanitarian law,

Bearing in mind that conditions of peace and security based on full respect of the purposes and principles contained in the Charter and observance of applicable human rights instruments are indispensable for the full protection of children, in particular during armed conflicts and foreign occupation,

Recognizing the special needs of those children who are particularly vulnerable to recruitment or use in hostilities contrary to this Protocol owing to their economic or social status or gender,

Mindful of the necessity of taking into consideration the economic, social and political root causes of the involvement of children in armed conflicts,

Convinced of the need to strengthen international cooperation in the implementation of this Protocol, as well as the physical and psychosocial rehabilitation and social reintegration of children who are victims of armed conflict,

Encouraging the participation of the community and, in particular, children and child victims in the dissemination of informational and educational programmes concerning the implementation of the Protocol,

Have agreed as follows:

Article 1

States Parties shall take all feasible measures to ensure that members of their armed forces who have not attained the age of 18 years do not take a direct part in hostilities.

Article 2

States Parties shall ensure that persons who have not attained the age of 18 years are not compulsorily recruited into their armed forces.

Article 3

1. States Parties shall raise the minimum age for the voluntary recruitment of persons into their national armed forces from that set out in article 38, paragraph 3, of the Convention on the Rights of the Child, taking account of the principles contained in that article and recognizing that under the Convention persons under 18 are entitled to special protection.

2. Each State Party shall deposit a binding declaration upon ratification of or accession to this Protocol that sets forth the minimum age at which it will permit voluntary recruitment into its national armed forces and a description of the safeguards that it has adopted to ensure that such recruitment is not forced or coerced.

3. States Parties that permit voluntary recruitment into their national armed forces under the age of 18 shall maintain safeguards to ensure, as a minimum, that:

- (a) Such recruitment is genuinely voluntary;
- (b) Such recruitment is done with the informed consent of the persons parents or legal guardians;
- (c) Such persons are fully informed of the duties involved in such military service;
- (d) Such persons provide reliable proof of age prior to acceptance into national military service.

4. Each State Party may strengthen its declaration at any time by notification to that effect addressed to the Secretary-General of the United Nations, who shall inform all States Parties. Such notification shall take effect on the date on which it is received by the Secretary-General.

5. The requirement to raise the age in paragraph 1 of the present article does not apply to schools operated by or under the control of the armed forces of the States Parties, in keeping with articles 28 and 29 of the Convention on the Rights of the Child.

Article 4

- 1. Armed groups that are distinct from the armed forces of a State should not, under any circumstances, recruit use in hostilities persons under the age of 18 years.
- 2. States parties shall take all feasible measures to prevent such recruitment and use, including the adoption of legal measures necessary to prohibit and criminalize such practices.
- 3. The application of the present article under this Protocol shall not affect the legal status of any party to an armed conflict.

Article 5

Nothing in the present Protocol shall be construed as precluding provisions in the law of a State Party or in international instruments and international humanitarian law that are more conducive to the realization of the rights of the child.

Article 6

- 1. Each State Party shall take all necessary legal, administrative and other measures to ensure the effective implementation and enforcement of the provisions of this Protocol within its jurisdiction.
- 2. States Parties undertake to make the principles and provisions of the present Protocol widely known and promoted by appropriate means, to adults and children alike.
- 3. States Parties shall take all feasible measure to ensure that persons within their jurisdiction recruited or used in hostilities contrary to this Protocol are demobilized or otherwise released from service. States Parties shall, when necessary, accord to these persons all appropriate assistance for their physical and psychological recovery and their social reintegration.

Article 7

1. States Parties shall cooperate in the implementation of the present Protocol, including in the prevention of any activity contrary to the Protocol and in the rehabilitation and social reintegration of persons who are victims of acts contrary to this Protocol, including through technical cooperation and financial assistance. Such assistance and cooperation will be undertaken in consultation with concerned States Parties and relevant international organizations.
2. States Parties in a position to do so shall provide such assistance through existing multilateral, bilateral or other programmes, or, *inter alia*, through a voluntary fund established in accordance with the rules of the General Assembly.

Article 8

1. Each State Party shall submit, within two years following the entry into force of the Protocol for that State Party, a report to the Committee on the Rights of the Child providing comprehensive information on the measures it has taken to implement the provisions of the Protocol, including the measures taken to implement the provisions on participation and recruitment.
2. Following the submission of the comprehensive report, each State Party shall include in the reports they submit to the Committee on the Rights of the Child, in accordance with article 44 of the Convention, any further information with respect to the implementation of the Protocol. Other States Parties to the Protocol shall submit a report every five years.
3. The Committee on the Rights of the Child may request from States Parties further information relevant to the implementation of this Protocol.

Article 9

1. The present Protocol is open for signature by any State that is a party to the Convention or has signed it.
2. The present Protocol is subject to ratification and is open to accession by any State. Instruments of ratification or accession shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.
3. The Secretary-General, in his capacity as depositary of the Convention and the Protocol, shall inform all States Parties to the Convention and all States that have signed the Convention of each instrument of declaration pursuant to article 13.

Article 10

1. The present Protocol shall enter into force three months after the deposit of the tenth instrument of ratification or accession.
2. For each State ratifying the present Protocol or acceding to it after its entry into force, the present Protocol shall enter into force one month after the date of the deposit of its own instrument of ratification or accession.

Article 11

1. Any State Party may denounce the present Protocol at any time by written notification to the Secretary-General of the United Nations, who shall thereafter inform the other States Parties to the Convention and all States that have signed the Convention. The denunciation shall take effect one year after the date of receipt of the notification by the Secretary-General. If, however, on the expiry of that year the denouncing State Party is engaged in armed conflict, the denunciation shall not take effect before the end of the armed conflict.
2. Such a denunciation shall not have the effect of releasing the State Party from its obligations under the present Protocol in regard to any act that occurs prior to the date on which the denunciation becomes effective. Nor shall such a denunciation prejudice in any way the continued consideration of any matter that is already under consideration by the Committee prior to the date on which the denunciation becomes effective.

Article 12

1. Any State Party may propose an amendment and file it with the Secretary-General of the United Nations. The Secretary-General shall thereupon communicate the proposed amendment to States Parties, with a request that they indicate whether they favour a conference of States Parties for the purpose of considering and voting upon the proposals. In the event that, within four months from the date of such communication, at least one third of the States Parties favour such a conference, the Secretary-General shall convene the conference under the auspices of the United Nations. Any amendment adopted by a majority or States Parties present and voting at the conference shall be submitted to the General Assembly for approval.
2. An amendment adopted in accordance with paragraph 1 of the present article shall enter into force when it has been approved by the General Assembly of the United Nations and accepted by a two-thirds majority of States Parties.
3. When an amendment enters into force, it shall be binding on those States Parties that have accepted it, other States Parties still being bound by the provisions of the present Protocol and any earlier amendments that they have accepted.

Article 13

1. The present Protocol, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited in the archives of the United Nations.
2. The Secretary-General of the United Nations shall transmit certified copies of the present Protocol to all States Parties to the Convention and all States that have signed the Convention.

FAKULTATIVNI PROTOKOL UZ KONVENCIJU O PRAVIMA DJETETA GLEDE UKLJUČIVANJA DJECE U ORUŽANE SUKOBNE

Države stranke ovoga Protokola,

Potaknute velikom potporom Konvenciji o pravima djeteta te pokazujući opće opredjeljenje za promicanje i zaštitu prava djeteta,

Ponovno potvrđujući da prava djece zahtijevaju posebnu zaštitu te zagovarajući stalno poboljšanje situacije djece bez razlike te njihov razvoj i naobrazbu u uvjetima mira i sigurnosti,

Uznemirene štetnim i dalekosežnim utjecajem oružanih sukoba na djecu i dugoročnim posljedicama na trajni mir, sigurnost i razvitak,

Osuđujući ciljanje djece u situacijama oružanog sukoba i izravne napade na objekte zaštićene međunarodnim pravom, uključujući mjesta na kojima su općenito djeca nazočna, kao što su škole i bolnice,

Primajući na znanje usvajanje Statuta Međunarodnoga kaznenog suda i, posebice, klasificiranje kao ratnog zločina regrutiranje ili novačenje djece mlađe od 15 godina ili njihovo korištenje za aktivno sudjelovanje u neprijateljstvima u međunarodnim i nemeđunarodnim oružanim sukobima,

S obzirom na to da je, prema tome, potrebno povećati zaštitu djece od uključenosti u oružane sukobe kako bi se ojačala daljnja provedba prava priznatih u Konvenciji o pravima djeteta,

Uzimajući na znanje da članak 1. Konvencije o pravima djeteta propisuje da, u svrhe te Konvencije, dijete znači svako ljudsko biće mlađe od 18 godina, ukoliko se punoljetnost ne navršava ranije, prema zakonu koji se primjenjuje na djecu,

Uvjereni da će neobavezni protokol uz Konvenciju koji povisuje dob mogućeg unovačenja osoba u oružane sukobe i njihovo sudjelovanje u neprijateljstvima učinkovito pridonijeti provedbi načela da su najbolji interesi djece od primarne važnosti u svim akcijama glede djece,

Uzimajući na znanje da je dvadeset i šesta međunarodna Konferencija Crvenog križa i Crvenog polumjeseca u prosincu 1995. preporučila, između ostalog, da stranke u sukobu poduzmu sve moguće korake kako bi osigurale da djeca mlađa od 18 godina ne sudjeluju u neprijateljstvima,

Pozdravljajući jednoglasno usvajanje, u lipnju 1999., Konvencije o međunarodnoj organizaciji rada br. 182 o zabrani i trenutačnom djelovanju za uklanjanje najgorih oblika dječjeg rada, koja zabranjuje, između ostalog, prisilno ili obavezno unovačenje djece za korištenje u oružanim sukobima,

Osuđujući s velikom zabrinutošću unovačenje, obuku i uporabu unutar ili preko državnih granica djece u neprijateljstvima oružanih skupina odvojenih od oružanih snaga države te priznajući odgovornost onih koji unovačuju, obučavaju i koriste djecu u tome smislu,

Pozivajući se na obveze svake stranke u oružanom sukobu da se pridržavaju odredbi međunarodnoga humanitarnog prava,

Naglašavajući da taj Protokol ne dovodi u pitanje svrhe i načela sadržane u Povelji Ujedinjenih naroda, uključujući članak 51. i relevantne norme humanitarnog prava,

Imajući na umu da su uvjeti mira i sigurnosti zasnovani na punom poštivanju svrha i načela sadržanih u Povelji i poštivanju važećih instrumenata ljudskih prava neophodnih za cjelovitu zaštitu djece, posebice tijekom oružanih sukoba i strane okupacije,

Priznajući posebne potrebe djece koja su osobito ranjiva na unovačenje ili uporabu u neprijateljstvima protivno ovome Protokolu, zbog njihova gospodarskog ili socijalnog statusa ili spola,

Priznajući potrebu uzimanja u obzir gospodarske, socijalne i političke uzroke uključivanja djece u oružane sukobe,

Uvjereni u potrebu jačanja međunarodne suradnje u provedbi ovoga Protokola, te fizičke i psihosocijalne rehabilitacije i socijalne reintegracije djece koja su žrtve oružanog sukoba,

Potičući sudjelovanje zajednice, i posebice, djece i djece žrtava u širenju informacijskih i obrazovnih programa glede provedbe Protokola,

Složile su se kako slijedi:

Članak 1.

Države stranke poduzet će sve moguće mjere kako bi osigurale da pripadnici njihovih oružanih snaga koji još nisu navršili 18 godina ne sudjeluju izravno u neprijateljstvima.

Članak 2.

Države stranke dužne su osigurati da se osobe koje još nisu navršile 18 godina ne unovačuju prisilno u oružane snage.

Članak 3.

1. Države stranke dužne su povisiti najnižu dob za dobrovoljno unovačenje osoba u svoje državne oružane snage od dobi navedene u članku 38. stavku 3. Konvencije o pravima djeteta, uzimajući u obzir načela sadržana u tom članku i priznajući da, prema Konvenciji, osobe mlađe od 18 godina imaju pravo na posebnu zaštitu.

2. Svaka država stranka položiti će obvezujuću izjavu nakon ratifikacije ili pristupa ovom Protokolu, koji određuje najnižu dob za koju će se odobriti dobrovoljno unovačenje u državne oružane snage, te opis jamstava koja je usvojila kako bi osigurala da takvo unovačenje ne bude prisilno.

3. Države stranke koje odobravaju dobrovoljno unovačenje u svoje državne oružane snage osoba mlađih od 18 godina pridržavat će se jamstava kako bi osigurale, kao minimum:

- (a) da je takvo unovačenje zaista dobrovoljno,
- (b) da je takvo unovačenje provedeno uz informiranu suglasnost roditelja ili skrbnika osobe,
- (c) da su te osobe u cijelosti informirane o obvezama koje podrazumijeva takva vojna služba,
- (d) da te osobe podnesu uvjerljiv dokaz o dobi prije primanja u državnu vojnu službu.

4. Svaka država stranka može ojačati svoju izjavu u bilo kojem trenutku obaviješću upućenoj u tu svrhu glavnom tajniku Ujedinjenih naroda, koji će izvijestiti sve države stranke. Takva obavijest stupa na snagu na dan kada je primi glavni tajnik.

5. Uvjet povisivanja dobi iz stavka 1. ovoga članka ne primjenjuje se na škole koje djeluju na temelju kontrole oružanih snaga država stranaka, u skladu sa člancima 28. i 29. Konvencije o pravima djeteta.

Članak 4.

1. Oružane skupine odvojene od oružanih snaga države ni pod kojim okolnostima ne bi smjele unovačiti ili koristiti osobe mlađe od 18 godina u neprijateljstvima.

2. Države stranke dužne su poduzeti sve moguće mjere za sprječavanje takvog unovačenja i korištenja, uključujući usvajanje pravnih mjera potrebnih za zabranu i kriminaliziranje takvih praksi.

3. Primjena ovog članka na temelju ovoga Protokola neće štetno utjecati na pravni status bilo koje strane u oružanom sukobu.

Članak 5.

Ništa u ovome Protokolu neće se tumačiti kao da ima prednost pred odredbama zakona države stranke ili međunarodnih instrumenata i međunarodnoga humanitarnog prava koje su povoljnije za ostvarenje prava djeteta.

Članak 6.

1. Svaka država stranka dužna je poduzeti sve potrebne pravne, upravne i druge mjere za osiguranje učinkovite provedbe odredbi ovoga Protokola u okviru njihove nadležnosti.

2. Države stranke obvezuju se da će načela i odredbe ovoga Protokola obznaniti i promicati odgovarajućim sredstvima, kako odraslima, tako i djeci.

3. Države stranke poduzet će sve moguće mjere kako bi osigurale da se osobe u njihovoj nadležnosti koje su unovačene ili se koriste u neprijateljstvima protivno ovome Protokolu demobiliziraju ili na drugi način otpuste iz službe. Države stranke su dužne, kad je potrebno, pružiti tim osobama odgovarajuću pomoć za njihov fizički i psihosocijalni oporavak i njihovu socijalnu integraciju.

Članak 7.

1. Države stranke dužne su surađivati u provedbi ovoga Protokola, uključujući u sprječavanju bilo kakve aktivnosti protivne Protokolu, te u rehabilitaciji i socijalnoj reintegraciji osoba koje su žrtve djela protivnih ovome Protokolu, uključujući putem tehničke suradnje i financijske pomoći. Takva pomoć i suradnja poduzet će se uz konzultacije s dotičnim državama strankama i relevantnim međunarodnim organizacijama.

2. Države stranke koje su u mogućnosti, pružit će takvu pomoć putem postojećih multilateralnih, bilateralnih ili drugih programa ili između ostaloga, putem dobrovoljnog fonda osnovanog u skladu s propisima Opće skupštine.

Članak 8.

1. Svaka država stranka dužna je Odboru za prava djeteta podnijeti izvješće, u razdoblju od dvije godine nakon stupanja na snagu Protokola za tu državnu stranku, dajući sveobuhvatne informacije o mjerama koje je poduzela za provedbu odredbi Protokola, uključujući mjere poduzete za provedbu odredbi o sudjelovanju i novačenju.

2. Nakon predaje sveobuhvatnog izvješća, svaka država stranke dužna je u izvješća koja podnosi Odboru za prava djeteta, skladu sa člankom 44. Konvencije, uključiti sve daljnje informacije o provedbi Protokola. Druge države stranke Protokola dužne su podnositi izvješće svakih pet godina.

3. Odbor o pravima djeteta može od države stranke zatražiti daljnje informacije relevantne za provedbu ovoga Protokola.

Članak 9.

1. Ovaj Protokol otvoren je za potpisivanje svim državama koje su stranke ove Konvencije ili su je potpisale.

2. Ovaj Protokol podliježe ratifikaciji i otvoren ja za pristupanje svim državama. Isprave o ratifikaciji ili pristupu položit će se kod glavnog tajnika Ujedinjenih naroda.

3. Glavni tajnik, u svojstvu depozitara Konvencije i Protokola, dužan je izvijestiti sve države stranke Konvencije i sve države koje su potpisale Konvenciju o svakom instrumentu izjave u skladu sa člankom 3.

Članak 10.

1. Ovaj Protokol stupa na snagu tri mjeseca nakon polaganja desete isprave o ratifikaciji ili pristupu.

2. Za svaku državu koja ratificira ovaj Protokol ili mu pristupi nakon njegova stupanja na snagu, ovaj Protokol stupa na snagu mjesec dana nakon dana polaganja vlastite isprave o ratifikaciji ili pristupu.

Članak 11.

1. Svaka država stranka može otkazati ovaj Protokol u bilo kojem trenutku pisanom obaviješću upućenom glavnom tajniku Ujedinjenih naroda, koji će nakon toga izvijestiti druge države stranke Konvencije i sve države koje su potpisale Konvenciju. Otkazivanje stupa na snagu godinu dana nakon što je glavni tajnik primio obavijest. Međutim, ako je nakon isteka te godine država stranaka koja otkazuje uključena u oružani sukob, otkazivanje neće stupiti na snagu prije kraja oružanog sukoba.

2. Takvo otkazivanje neće imati učinak oslobađanja države stranke od obveza na temelju ovoga Protokola glede bilo kakvog djela koje se dogodi prije dana kada otkazivanje postaje učinkovito. Takvo otkazivanje neće ni na koji način dovesti u pitanje stalno razmatranje bilo kojeg predmeta koji Odbor već razmatra prije dana kada otkazivanje postaje učinkovito.

Članak 12.

1. Svaka država stranka može predložiti izmjene i dostaviti ih glavnom tajniku Ujedinjenih naroda. Glavni tajnik će izvijestiti države stranke o predloženim izmjenama, sa zahtjevom da naznače žele li da se održi konferencija država stranaka u svrhe razmatranja i glasovanja o prijedlozima. U slučaju da u razdoblju od četiri mjeseca d dana takve obavijesti barem jedna trećina država stranaka želi održavanje konferencije, glavni tajnik će sazvati konferenciju pod okriljem Ujedinjenih naroda. Glavni tajnik će sve izmjene koje usvoji većina nazočnih država stranaka koje glasuju na konferenciji podnijeti Općoj skupštini na odobrenje.

2. Izmjene usvojene u skladu sa stavkom 1. ovoga članka stupaju na snagu kad ih odobri Opća skupština Ujedinjenih naroda i prihvati dvotrećinska većina država stranaka.

3. Kad izmjene stupe na snagu, one postaju obvezujuće za one države stranke koje su ih prihvatile, a druge države stranke i nadalje su obvezane odredbama ovoga Protokola i svim prethodnim izmjenama koje su prihvatile.

Članak 13.

1. Ovaj Protokol, čiji su tekstovi na arapskom, kineskom, engleskom, francuskom, ruskom i španjolskom jednako vjerodostojni, položiti će se u arhivima Ujedinjenih naroda.

2. Glavni tajnik Ujedinjenih naroda dostavit će ovjerene kopije ovoga Protokola svim državama strankama Konvencije i svim državama koje su potpisale Konvenciju.

Članak 3.

Za izvršenje Protokola iz članka 1. ovoga Zakona nadležno je Ministarstvo obrane i Ministarstvo rada i socijalne skrbi.

Članak 4.

Na dan stupanja na snagu ovoga Zakona Protokol iz članka 1. ovoga Zakona nije na snazi za Republiku Hrvatsku te će se podaci o njegovom stupanju na snagu objaviti naknadno u skladu sa člankom 30. stavkom 3. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora.

Članak 5.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 018-05/02-01/04
Zagreb, 21. ožujka 2002.

HRVATSKI SABOR

Predsjednik
Hrvatskoga sabora
Zlatko Tomčić, v. r.